

MÓZES HUBA

*Egy jelentős vers,
amely a kiadók figyelmét elkerülte*

Dsida Jenő emlékét 1956-ban egy fiatal író egy nagy olvasottságú kolozsvári hetilap hasábjain ébresztette. Ugyanő 1993 decemberében egy másik lapban a több évtizeddel korábbi ébresztés nem várt következményeire emlékezett, s idézte cikke végén annak a költeménynek három szakaszát, amelynek teljes szövegét 1956-ban egy fiatal irodalomkutató szívességéből elsőként ő maga közönlhette. A két cikket s a második cikk keretében az említett versrészletet – Dsida Jenő Vidáman folynak napjaim... kezdetű költeményének három szakaszát – 1998-ban a Nap Kiadó *Tükör előtt* című kötete újra megjelentette. Mindez azonban nem hatott elég serkentően ahhoz, hogy a költemény – amely versformáját tekintve Babits Mihály *Szittál-e lassú mérgeket?* és Márai Sándor *Halotti beszéd* című alkotásával, motívumai tekintetében pedig, a többi közt, a *Hulló hajszálak* elégiája és *A sötétség verse* című Dsida-művekkal rokonítható – napvilágot lásson végre Dsida Jenő valamelyik soron következő verskötetében is.

A kiadók figyelmét elkerülte, az olvasók viszont bizonyára szívesen olvasnák. Íme tehát a költeménynek az Utunk 1956. szeptember 21-i számából vett szövege, amellyel kapcsolatban nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy tizedik sorában a *part mikor* szókapcsolat alighanem a *pont mikor* kifejezés két betűt elvétő, téves olvasata.

DSIDA JENŐ

(Vidáman folynak napjaim...)

*Vidáman folynak napjaim és nem panaszkodom.
Szép földön járok s fölfelé már nem kapaszkodom.
Szeretek élni, kábít e színes, zenés bolond
világ, mely oly sokat beszél, holott semmit se mond.*

*Már csak te izgatsz, mélabú, ki úgy csöppensz bele
sugárzó napjaimba, mint tiszta vízzel tele
pohárba tuscsepp, ereszen, lassan szívódva szét,
míg szürke szállal szövö át a víz ezüst színét.*

*S nem tudni azt előre, hogy mikor csöppen a tus,
a rezgő víz, a tiszta, part mikor lesz mélabús,
mikor uszkál a hirtelen elpárolgott derű
helyén a gyászos nedv, mitől az ital keserű.*

*Csak jössz, szembejössz, mélabú, mint kedves, halovány,
iskola felé siető könyvtáskás kisleány,
ki úgy megy kissé vacogón, mint harcba megy a hős,
mert nem készült, felelni fél és érzi, felelős –*

*vagy hazafelé ballagó bús munkanélküli,
ki a bor felszabadító, jó ünnepét üli,
halkan dúdol, míg karja tág körökben szétivel
és mosolyog és könnyezik s nem számol semmivel.*

*Vagy hajlongó kucséber, ősz bajszára mord ború
kenődött sárgán, őmaga sovány és félkarú,
s megáll, mindennap ugyanúgy, bús, elszánt és konok
alázattal és szavai, mint férges bonbonok.*

*Im, úgy jössz hozzám, mélabú, mint e sok névtelen
rossz ismeretlen ismerős, ki jön, jön végtelen
fájdalmas sorban, eltűnik s felbukkan itt vagy ott
s minden emléket újra kelt, amit tegnap hagyott.*

*Nem veszek észre s mindenütt, mindig nyomomba jársz,
nem számítok rád sohasem és mindig rámtalálsz,
ó, mindig meglepsz, amikor fékeveszett, hiú
jókedűben önmagam vagyok, víg csintalan fiú,*

*néha legyecske képiben, ki zümmög szomorún,
majd selyem szalag képiben, ki hervadt koszorún
csüng-leng a szélben, máskor egy finom elhullatott
hajszál alakjában, avagy tán nincs is alakod,*

*csak megszállysz rezgő, testtelen mélyből szűrönközött
kísértetként, mikor ülök a cimborák között
fehér asztalnál, ahová kacér szeszély sodort,
megszállysz épp akkor, amikor fölemelem a bort*

*s a világító, sárarany pohár csak fennakad
kezemmel együtt, magasan és minden megszakad,
összedől, mint torony, amely vad földlökést kapott:
megállítod, mint Józsuá, az új, a napot.*

*És síri csönd lesz mindenütt, elhallgat a zene,
mintha örök, tusfekete sötétség kezdene
terjedni lassan, valami emésztő, végtelen
szomorúság, még kék az ég, de kékje éktelen,*

*még ver a szív, de már kihagy és megpihenni kész,
még van a föld, de füstbe fúl és foszlik az egész,
a fej előre billen és rokkánva hull a váll,
a levegőben a meleg téboly sejtelve száll*

*és nagy a csend és mély a csend, hogy már rettenetes,
nyugodtan néz, mered a szem, de semmit sem keres,
csak tágultan pihen, ahogy a vak szem révedez,
mely mit se néz és mit se lát, de mindent észrevesz.*